עד א מיי׳ פ״ה מהלכות י״ט הלכה יד טוש״ע

לו"ח סימן שלו סעיף טו:

מו מימן שמו ספיף מד. עה ב ג מייי פכ"ו מהלי שבת הלכה יג סמג לחוין סה טוש"ע או"ח סימן

שח סעיף לד: ד ה מיי פי״א שם הלכה ד סמג שם טור

שו"ע או"ח סימן שטו סעיף

עו ר מיי׳ פכ״א שם הלכה ב

יוכריי הנכם יג סנוג שם טור שו"ע או"ח שם סעיף יא: עה ז ח מיי פי"א מהלכות

טור שו"ע שם סעיף י: עם ט מיי פכ"ו מהלי שבת הלכה יא טור שו"ע

או״ח סימן רעט סעיף ו:

מוסף רש"י

נהרות המושכין. היינו סתם נהרות שיש להם משך

להלאה ממחום מחור נביעתו

נכיצה ממקום מקור נכיעתן
(ביצה שם). ומעיינות
הנובעין. ואין יולאין
מגומות נכיעתן לימשך הלאה
(שם). הרי הן כרגלי כל
אדם. אין להם שום שכיתה

לא במקומן ולא כרגלי הבעלים ולא כרגלי הממלא,

הבענים זכח כוגני התוונח, אלא כל אדם מוליכן ברגליו, דכל מידי דנייד ליח ליה שביתה (שם) ואפילו הן של

מיד אינו כרגליו מורוריו מו.

יהודה מודה. מוס' הרח"ש. ג. היא דמוקים ברצין אחריו לד"ה. ריטנ"ח.

אחריו לד"ה. ליטנ"ק. T. דאמרינן חמשה נהרגין. תוס' הלח"ש. ה. לאו דאתניא מתניתא לדברי

יפכ"ו הלכה יג חמג שח

שבת הל"ד סמג שם

מסורת הש"ם

א) בילה לט. עירוביו מו. מח. נו) בינם נעירופין ווו. וווו. [מוספתא בילה פ"ד], כ') בילה לו:, ג') [לעיל עג: וש"נ], ד') [פסחים לט:], ס') [גי" הרי"ף והרא"ש בשבת], 1) [יומא פד. יבמות קכ.], ז) [ל"ל ואמר], ח) [דף לו:], ט) [חולין קמא.],

הגהות הב"ח

(h) תום' ד"ה צרלין וכו' כר' שמעון דשרי שאר מזיקין אפילו:

גליון הש"ם

גמ' והלא היא עצמה מוכנת לכלבים. ע"ל דף יט ע"ב תוס' ד"ה שתן: רש"י ד"ה דלמא לפי תומו

הגהות הגר"א

[א] גמ' באשפה שבחלר כו' נ"ב גירסת הרי"ף בחלר אחרת:

רב נסים גאוו

סוף סוף גרף של רעי הוא ונפקיה. כבר פירשנו בפרק כירה כי עיקר השמועה שיש בה התרת זה הדבר בפרק ר׳ יהודה אומר כל מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה. כבר פירשנוה בפרק יציאות השבת ואמרנו כי עיקרה הן דברי ר' יהודה שאמרם כאן בזו המשנה מעשה בא לפני רבז יוחנז . בז זכאי בערב ואמר חושש אני לו מחטאת.

רבינו חננאל

אריב"ל כל המזיקין אריב"ל כל ייביי אריב"ן נהרגין. אסיקנא כשהן רצין אחריו, אבל אין רצין אחריו איז נהרגין אלא אילו אין נהרגין אלא אילו בלבד, זבוב שבארץ מצרים ריבו , ב. ב. ... וצירעה שבנינוה ועקרב ייירחדייכ ונחש שבא״י שבחדייב ונחש שבא"י וכלב שוטה בכל מקום. פי' נישופין, כדכתיב הוא שופך ראש ואתה תשופנו ישופן ראש ראות השופנה עקב. רוק וכן נחש וכן עקרב אם דורסן לפי תומן שפיר דמי ושרי. א"ר חבינא פמוטות של בית רבי מותר לטלטלן בשבת. א"ל ר' זירא בניטלין בידו אחת או בב' ידים, והושיבוהו לארץ: מפני קטן. שלא יטפח בו ויתלכלך: א"ל. רב חנן שהיה כעום ומתכוין להקניטו לר׳ אבין: והלא מוכנת לכלבים. ולמה לי לכפות כלי יפנוה משם שהרי ראויה לטלטל: דלא חזיא מאחמול.

שהיום נולדה: נהרות המושרים כרגלי כל אדם. משום דמידי דנייד הוא ולא אייתו לָהו פורייתא לרב חגָן בר רבא לא קני שביתה ואע"פ שבא מחוץ לתחום אייתו ליה אשכחיה מתני ליה לבריה ועל כל אדם מוליכן למקום שעירב לו לילך. צואה של קטן מפני קטן א"ל אבין שטיא מיהו שמעינן מינה דמותרין בטלטול מתני שמותא לבניה יוהלא היא עצמה ואע"ג דמאתמול לא הוי הני קמן מוכנת לכלבים וכ"ת דלא חזיא ליה מאתמול כיון דאורחייהו בהכי דעתיה עלייהו יוהתניא "נהרות המושכין ומעיינות הנובעין ה"ל כיון דאורחיה דקטן בהכי דעתיה הרי הן כרגלי כל אדם ואלא היכי אתנייה עליה דלכי תיתי יאכילנה לכלבים: א"ל אימא בעל צואה של תרנגולים מפני קמן כ' אביו ואלא היכי אתנייה: לואה ותיפוק ליה דהוי גרף של רעי וכ"ת גרף של של תרנגולים. דלה חזיה לכלבים ושל קטן דקתני מתניתין שמטפח בה קטן רעי אגב מנא אין איהו גופיה לא יוהא יההוא קאמר ובשביל הקטן אמר כופין: עכבר דאישתכח באיספרמקי דרב אשי ואמר מיפוק ליה דגרף של רעי הוא. דמאים להו נקומו בצוציתיה ואפקוה באשפה וקמן ולפנייה דהא קי"ל במסכת בילהיי גרף באשפה מאי בעי ליה בחצר חצר גמי גרף של רעי מותר להוציאו לאשפה: וכי של רעי הוא או באשפה שבחצר: ועל עקרב מימא גרף של רעי דמותר אגב מנא שלא תישך: א"ר יהושע בן לוי כל המזיקין אין. הא דקי"ל מותר להוליאו משום נהרגין בשבת מתיב רב יוסף המשה נהרגין דרמי במנא דגרף היינו כלי חרם העשוי לכך ואגב מנא הוא דשרי בשבת ואלו הן זבוב שבארץ מצרים וצירעה לטלטולי אבל בפני עלמו לא והכא לאו שבנינוה ועקרב שבחדייב ונחש שבא"י וכלב במנא רמי: באספרמקי. בשמים: שומה בכל מקום מני אילימא מר' יהודה הא בצוציסיה. בזנבו. אלמא בלאו מנא נמי אמר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה מטלטלי ליה: ומשני באשפה. דלא אלא לאו ר"ש והני הוא דשרי אחריני לא רמי קמייהו ולא גרף של רעי הוא: אמר ר' ירמיה יומאן נימא לן דהא מתרצתא קטו בחשפה מחי בעי. סמס חשפה היא דילמא משבשתא היא אמר רב יוסף אנא ברה"ר הוא ומאי בעי קטן התם דקא מיכסי ליה בשביל קטן: ומשני בחלר. דשכיח קטן התם קס"ד בחצר דלחו אשפה וקפריך סוף סוף גרף של רעי הוא ומשני באשפה שבחלר: כל המזיקין. ההורגין: נהרגין בשבת. וקס"ד אפי׳ אין רלין אחריו. ומשום דס"ל כר"ש דמלאכה שאינה לריכה לגופה מדרבנן היא דאסירא והכא לא גזור: חמשה נהרגין בשבת. אפי׳ אין רלין אחריו משום דס"ל דסתמן הורגין הן: האמר חייב עליה. והיכי שרי במלאכה גמורה כשאין רצין אחריו

בו דשפיר עביד או לא ת"ש דר' אבא בריה דר' חייא בר אבא ור' זירא הוו יתבי אקילעא דבי ר' ינאי נפק מילתא מבינייהו בעו מיניה מר' ינאי מהו להרוג נחשים ועקרבים כשבת אמר להו צירעה אני הורג נחש ועקרב דליכא פהוח נפש: ומאז לימא לו כו'. לא כ"ש דילמא לפי תומו דאמר רב יהודה ירוק דורסו לפי תומו ואמר דרב יוסף הוא מתני ליה כדלקמן ולא רב ששת ינחש דורסו לפי תומו ואמר רב קטינא יעקרב דורסו לפי תומו בדבי ר' חיים ור' חושעים מיתניים יאבא בר מרתא דהוא אבא בר מניומי הוה מסקי ביה דבי ריש גלותא זוזי וכל מתניתא דלא מתנייא בתוספתא אייתיוהו קא מצערא ליה הוה שדי רוקא אמר להו ריש גלותא אייתו מאנא דר׳ חייא ור׳ אושעיא איכא לספוקי במשבשתה ולה מותבינן מינהש: הנה תנינה לה. במתניתה דידי וחנה אותבינא בבי מדרשא אדר' יהושע בן 5"8 לוי: ואנא מסרלנא לה. דלא תיקשי

כי אמר ר' יהושע בן לוי כל המזיקין נהרגין ברצין אחריו קאמר דפקוח נפש הוא: ודברי הכל. ואפי' לר' יהודה והא דחמשה נהרגין כשאין רלין אחריו ור' שמעון: אין רוח חסידים נוחה הימנו. דעתן של חסידים אינה מעורבת עמו שאינו הגון בעיניהם על מה שעשה: נוחה. עריבה. אין מתרצין במעשיו: אמר ליה. רבא לתנא: ואותן חסידים. השונאין אותו על כך אין רוח חכמים עריבה עמהם להיות נוחה ומיושבת במה שרואין במדת חסידים הללו דשפיר עביד דאי לא מזיקין השתא סופן להזיק בשעת כעסן: שלימתינהו לכולהו. הרגם את כולן כלומר מה אהני בהא אכתי טובא איכא. אלמא לאו שפיר עבד והא דרבא פליג אדאבוה: שנודמנו לו להורגן. לכך באו לידו שזימן לו המקום לאבדן לפי שהיו עמידות להזיק וגלגלו זכות על ידי זכאי: לא הרגן בידוע שנודמנו לו להרוג אותו. והראה לו הקב"ה שחטא אלא שנעשה לו נק: בנישופין בו. בכה"ג קתני בידוע שנודמנו להורגו. נישופין כן דרך הנחש עושה כעין שריקה כשהוא רואה שונאו וכועס: ניוסי. על שם מקומו וישראל היה: דשפיר עביד. וכיולא בו דקאמר לאו לגנאי הוא אלא הנחש רודף ונעשה זה כיולא בו: או לא. וכיולא בו דקאמר לגנאי הוא: לרעה אני הורג. בשבת לכלות מזיקין ואף על פי שאינה מועדת כאלו: לא כל שכן. אלמא שפיר עביד: דילמא לפי חומו. לא שיעמוד עליו ויהרגנו להדיא אלא כשהוא הולך לחומו ונחש או עקרב בפניו אין לריך לישמט ממנו אלא דורכו והולך ואם מת בדריכתו ימות הואיל ולא נתכוין ° דדבר שאין מתכוין לר׳ יהודה מדרבנן הוא ולענין מזיקין לא גזור: רוק דורסו לפי חומו. שאין מתכוין למרח ולאשוויי גומות דאף על גב דממילא ממרח הוא כי לא מיכוין שרי משום מאיסותא: הוה שדי רוקא. היה רוק מוטל לפניהם ושבת היתה: פמוטום. מנורות ולא של חוליות היו:

בק המזיקין נהרגין בשבת. אף על גב דתנן במתניתין ועל גב" אייסו להו פורייסא. מטות לישב עליהן: לא אייסו ליה. עקרב שלא ישוך אילטריך לאשמעינן דהריגה נמי שרינן דסלקא דעתך דאסירא משום דמיפרסמא מילתא טפי מבלידה ומהאי טעמא נמי פליג רב הונא בסמוך ואסר הריגה:

ברצין אחריו וד"ה. פי׳ נקונט׳ דרבי יהושע בן לויא ברצין אחריו והוי פקוח נפשב וברייתא באין רצין וכר"ש וקשה דא"כ תקשה מהך ברייתא לרבא בר רב הוגא דשרי להרוג נחשים ועקרבים בשבת דע"כ באין רלין אחריו מיירי דאי ברלין אחריו אמאי אין רוח חסידים נוחה הימנו לפירוש הקונטרס דברלין אחריו איכא פקוח נפש ועוד בניותי שהרג נחש ומיבעיה לן אי שפיר עבד תיפשוט מהכא דלא שרינן לר"ש באין רצין אלא ה' בלבד ועוד קשה לר"י דלישנא דאנא מתרצנא לה משמע לברייתא עלמה ג ונראה לר"י לפרש דברייתה ברלין אחריו וד״ה פירוש אפילו ה׳ יהודה מודה דחמשה שרי להרוג ברלין אחריוי אבל שארי אסור להורגן אפילו רצין אחריו לר׳ יהודה ור׳ יהושע בן לוי כר״ש" דשרי שאר (4) אפילו באין רלין אחריו ורב הונא דאסר בסמוך לא סבר כרבי יהושע בן לוי ונראה לר"י וכן פירש ר"ח שחין להקל כרבי יהושע בן לוי

אלא כהנהו אמוראי דלקמן דלא מוסף תוספות שרו אלא בדריסה לפי תומו: א. ׳כל המזיקין נהרגין׳. אמנר מוס׳ הכל״ש. ב. ווזאפי׳

מתנינא לה ואותיבנא לה ואנא מתריצנא לה "ברצו אחריו ודברי הכל תני תנא קמיה דרבא בר רב הונא ההורג נחשים ועקרבים בשבת אין רוח חסידים נוחה הימנו א"ל ואותן חסידים אין רוח חכמים נוחה מהם ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דקא קטיל זיבורא א"ל שלימתינהו לכולהו ת"ר נזדמנו לו נחשים ועקרבים ∘הרגן בידוע שנזרמנו לו להורגן לא הרגן בידוע שנזרמנו להורגו ונעשה לו נם מן השמים אמר עולא ואיתימא רבה בר בר חנה א"ר יוחנן בנישופין בו א"ר אבא בר כהנא פעם אחת נפל אחד בבהמ"ד ועמד ניותי אחד והרגו אמר רבי פגע בו כיוצא בו איבעיא להו פגע בו כיוצא

סחיפו עלויה אמר להו לא צריכתו הכי א"ר יהודה רוק דורסו לפי תומו אמר להו צורבא מרבגן הוא שבקוהו "אמר ר' אבא בר כהנא א"ר חנינא "פמומות של בית רבי מותר לטלטלן בשבת א"ל ר' זירא בניטלין בידו אחת או בשתי ידים

רצים אחריו אינה אלא כר׳

יהודה לחוד, אלא ה״ק, דתנא דקתני שחמשה אלו דתנא דקתני שווטשוו נהרגים לדברי הכל ברצים אחריו, ותנא דברי הכל נפשות, ודוקא חמשה שהם ם]. ריטנ״ל. באותם באותם חמשה שהם [מועדים]. ריטנ״ל. 1. המזיקין שאינן מצויין כ״כ להזיק. רשנ״ל. ח. דמלאכה שאינה צריכה לגופה היא והתירו חכמים כיון דאית ביה קצת סכנה.